

Štev. 271.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje izvora: Unione Pubblicità Ita.

, v ponedeljek 24. novembra 1941-XX

Leto VI.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Tajnik stranke minister Serena slovesno sprejet v Ljubljani

Zagotovila prvega Mussolinijevega sodelavca v bodoči dobi za naše kraje

Ljubljana, 24. novembra.

Minister tajnik stranke je včeraj obiskal Ljubljano. Ekscelencija Serena je dopotoval v Postojno ob 8.20 v spremstvu načelnika svoje posebne pisarne dr. Montarsola in drugih uradnikov. Visoki Komisar za Ljubljansko Pokrajino in zvezni tajnik Ekse. Grazioli mu je prišel nasproti do Postojne, kjer sta bila tudi tržaški prefekt ekse. Tamburini in zvezni tajnik Piva, s katerim se je tajnik stranke dolgo pogovarjal.

Na Rakeku je ekse. Serena prvič pozdravilo prebivalstvo nove pokrajine. Na postaji so bili razpostavljeni šolarji in zastopstvo prebivalstva. Otroci so mahal s tribarvnimi ter po slovensko slavili tajnika stranke, Ekse. Serena je izkoristil kratki postanek vlaka, da je izstopil ter na prebivalstvo naslovil kratke pozdrave in voščilne besede. Nato se je pogovarjal z otroki, izmed katerih je mnoge božal in se zanimal tudi za njihove rodbine. Pri tem so ga spremljali častniki tamošnje posadke.

Prvi pozdrav v Logatcu

Prebivalstvo v Logatcu je bilo vse zbrano na Postaji in je visokemu dostojanstveniku z gorečim pozdravljanjem ter manifestacijo polno simpatij, izrekalo dobrodošlico Ljubljanske Pokrajine. Znotraj postaje so bile vzdolž tira razvrščene skupine krajevne posadke z godbo. Ob boku častnikov pa se je gnetlo prebivalstvo, ki je nudilo očesu kar najbolj živahno sliko zaradi barv, katere so v gosto skupino vnašale starinske uniforme gasilcev, ljubkost narodnih noš, v katere je bilo obledenih kakih deset možkov in žensk, uniforme lovcev in nazadnje tribarvnice, ki so jih številni šolarji vihlteli prepevajoč po slovensko slavo Duceju in tajniku stranke.

Tudi postaja v Logatcu, kakor na Rakeku, je bila okrašena z zastavami in s podobami Kralja in Cesarja ter Duceja. Pri vstopu je bil poveljnik armadnega zbora ekse. Robotti z načelnikom in častniki svojega generalnega štaba, dalje general Danioni ter okrajni komisar Rosin.

Ko je tajnik stranke pregledal častni oddelek, se je ustavil na sredini skupine, kjer je bil župan Oblak ter župnik Valentin Remžgar, ki sta mu izrekla vdanostne in pozdravne besede. Župan Oblak je dejal:

»Ekscelencija! Ko prvič, kar je Ljubljanska pokrajina pridružena Veliki Italiji, stopate na našo lepo in ljubljenostno zemljo, se kot župan tega prvega važnega kraja čutim zelo počaščenega, da vam morem izreči naš pozdrav. Razen tega vam želimo prijetno bivanje v prepičanju, da boste mogli oceniti naša čustva, naše želje in naše delo ter vse to razlagati pri Duceju in pri najvišjih dostojanstvenikih. Pozdravljam tudi Ekse. Visokega Komisarja, ki vas spremlja in ki nam je že v drugič izkazal čast s svojim obiskom. Ekscelencija, ponavljam vam svoj pozdrav in pozdrav Logatca.»

Ekscelencija Serena se je zahvalil za pozdrav in za manifestacijo, ki mu jo je priredilo ljudstvo. Izrekel je prebivalstvu Ducejev pozdrav in dejal, da bo ljudstvo v lojalnosti in v delu po njegovem našlo kar najbolj ugodno bodočnost. Šolarji so potem zapeli »Giovinezza« po italijansko. Tajnik se je ustavil pri otrocih ter je njim in učiteljem izrekel zadovoljstvo. Ko je pregledoval prebivalstvo, ki je pozdravljalo po rimsko, so se izmed otrok dvigali topli klici »Zivio« na naslov Duceja.

Slovesnosti na postaji v Ljubljani

Ljubljana je s sprejemom, izkazanim Ducejevemu sodelavcu pokazala, da čuti čast, katere je bila deležna s tem obiskom. Zastave na javnih poslopih in po zasebnih hišah, tribarvni trakovi ter podobe Kralja in Duceja po izložbah in po hišnih zidovih. V notranjstvi postaje, slovesno okrašena z zastavami, je bila postavljena častna četa z zastavo in godbo. Ob vojaških zastopnikih so se razporedili vsi fašisti in fašistke, ki prebivajo v Ljubljani, blizu njih pa zastopstvo občine z županom dr. Adlešičem na čelu.

Prihod tajnikovega vlaka je sprejelo navdušeno pozdravljanje navzočih, ki so vzklicali Duceju s tem, da so po zlogih izgovarjali njegovo ime.

Komaj je stopil iz vlaka, je tajnik stranke pregledal častno četo grenadirjev in topničarjev. Ustavil se je pred zastavo II. polka in pozdravil slavno znamenje. Ko je pregledal častnike, ga je sprejelo vroče navdušenje črnih sracov. Pri tem so tajnika stranke spremljali Visoki Komisar Ekse. Grazioli, poveljnik armadnega zbora Ekse. Robotti, nar. sv. Vagliano, divizijski poveljnik general Orlando, zvezni podtajnik iz Ljubljane Gatti, general Tallinucci, kvestor Messana, konzul Di Padova, zvezni podpoveljnik GIL-a Cassani, poveljnik skupine kr. karabinjerjev major Lombardo ter drugi dostojanstveniki in osebnosti. Po pozdravu fašistov je tajnik stranke sprejel pozdrav mesta Ljubljane, katero je zastopal župan dr. Adlešič, številna skupina občinskih svetnikov in nekaj žensk v narodni noši. Te so ekscelenciji Serenu dale šopek cvetja z besedami spoštljive vdanosti. Ljubljanski župan je visokemu gostu izrekel naslednji pozdrav:

Govor ljubljanskega župana in zagotovila ministra Serene

Ekscelencija! Ponosen sem, da vam potem, ko sem imel čast z zastopniki Ljubljanske pokrajine biti sprejet v tistem Rimu, na katerega gledamo vsi kot simbol omike, pravice in najsvetejših izro-

čil, lahko danes izrečem najgloblji pozdrav in zahvalo mesta Ljubljane, ki ima čast imeti Vas v gosteh.

Tega, kar je Duce storil za Ljubljano, naše ljudstvo, ki noče veljati za nevaležno, ne more in ne bo pozabilo in vam po meni izraža z dobrodošlico svojo hvalečnost za ukrepe, ki jih je fašistovska vlada ob vsaki priliki hotela izdati v korist Ljubljane in njene preureditve.

Čast, ki jo je deležna bela Ljubljana zaradi obiska ministra-tajnika stranke, najvišjega Ducejevega sodelavca, je za nas razlog za ponos in prepričanje, ki vam bo, čeprav se boste mudili med nami le nekaj ur, ostal v lepem spominu, in da nam boste hoteli tudi v bodoče, kot v preteklosti, ohraniti svojo naklonjenost.

Tajnik stranke je v odgovoru pozdravil mesto Ljubljano v Ducejevemu imenu ter dejal, da Mussolini s kar najbolj čuječno pozornostjo in z največjo naklonjenostjo spremlja življenje mesta, ki je bilo in bo kulturno središče pokrajine, ki je postala del fašistične domovine in rimske omike. Dejaj je, da je prepričan, da bo v prebivalstvu našel zvestega sodelavca v boju, ki se bije, da bi se Evropi zagotovila boljša bodočnost.

Praden je odšel s postaje, je šel mimo vrst fašističnih žensk, ki so mu priredile navdušeno demonstracijo ter vzklicale Duceju in fašistični Italiji.

Pozdravi v vladni palači

S postaje je visoki gost odšel naravnost v vladno palačo, kjer mu je Visoki komisar predstavljal svoje sodelavce in krajevne osebnosti. Ekscelencija Serena se je pogovarjal z generalnim vikarjem mgr. Nadrahom, ki je zastopal odsotnega škofa. Nato je sprejel župana, ki ga je spremljala skupina mestnih svetnikov in načelnikov mestnih uradov. Župan mu je z nekaj vdanimi besedami izročil v imenu mesta veliko kolajno, na kateri je upodobljen sveti zaščitnik Ljubljane. Po predstavljanju je tajnik stranke odšel v slavnostno dvorano, kjer so bili zbrani v lepo urejenih skupinah vsi zastopniki delodajalcev in delojemalcev. Velika dvorana je bila polna slovenskih zastopnikov, ki so Ducejevega poslanca sprejeli z ognjevitimi »Zivio«. Vzklikli so se ponovili, ko je zastopnik delavstva slavil Kralja in Cesarja ter Duceja. Ministra je prvi pozdravil zastopnik delodajalcev dr. Slokar, rekoč:

»Ekscelencija! Kot predsednik Zveze delodajalcev v Ljubljanski pokrajini imam čast, izreči vam vdanostno dobrodošlico podjetnikov vseh vrst proizvodnje.

Industrije, rokodelci, poljedelci, slovenski dežnari zavodi, včlanjeni v svojih pokličenih združenjih, ki spadajo pod Zvezo, vam po meni zagotavljajo trdno voljo, da hočejo doseči čim večji razvoj in zmogljivost v svojih podjetjih in najpopolnejše uveljavljenje gospodarskih virov v Ljubljanski pokrajini, ter končno sodelovati v mejah svojih možnosti, da fašistična Italija postane še močnejša in bogatejša. Takšna prizadevanja so, Ekscelencija, odgovor, ki ga izdelovalne sile pokrajine hočejo dati tudi v znamenje hvalečnosti za dela, s katerimi je Italija skrbela in skrbi za potrebe in koristi proizvajalcev v Ljubljanski pokrajini po stalnem, budnem in bistrem delu vladnih zastopnikov.

Ekscelencija! Žive in delovne sile Ljubljanske pokrajine so pripravljene storiti vso svojo dolžnost skupno z drugimi pokrajinskimi kraljevine, za zmago v boju, ki ga fašistična Italija bje za svoje pravice in za nov red v Evropi.

Vdanostna izjava predsednika Delavske zveze

Nato je govoril predsednik delavske zveze dr. Alujevič, ki je čustva delovnih stanov izrazil takole:

»Ekscelencija! Kot podpredsednik Pokrajinske delavske zveze in torej kot zastopnik delavstva vseh proizvajalnih panog v pokrajini, vam izrekam vdanostno dobrodošlico delovnim sindikalnim organizacijam, navzočim tukaj, ter pozdrav vsega delavstva, ki ga mi zastopam. V Vas, ekscelencija, ne pozdravljam samo prvega Ducejevega sodelavca, temveč tudi zastopnika italijanske in fašistovske vlade, ki je njeno razumevanje za gospodarske, socialne in kulturne potrebe samorodnega prebivalstva v tej pokrajini omogočilo delavcem nadaljevati z delom in si tako zaslužiti za življenje v vojnem času, polnem truda in pritrgovanja.

Delavci bodo vedno znali pravično ocenjevati ukrepe za gospodarsko ozdravitev pokrajine in bodo na vse to odgovarjali s svojo lojalnostjo v akciji, ki nedvomno služi koristi prebivalstva, zlasti pa koristi manj imovitih slojev.

Javna dela, družinske podpore, zvišanje plač, ureditev prehrane, ustanovitev sindikalnih organizacij ter vsi drugi ukrepi socialnega in gospodarskega značaja so dejstva, ki nas nagibajo k hvalečnosti in ki dajejo odkritosrčnost našemu pozdravu vam, ekscelencija, kot zastopniku države in stranke, katera vključuje vase tudi Ljubljansko pokrajino ter njeno delovnost, ko jo ojačuje.

Prosimo Vas, ekscelencija, da izvolite Duceju fašizma izreči našo brezpogojno hvalečnost in globoko občudovanje.»

Minister Serena delavnim slojem

Med največjo pozornostjo, pogosto prekinjen po odobravanju, je nato spregovoril tajnik stranke, čegar govor so po stavkih prevajali v slovenščino.

Dejal je, da je posebno radosten, biti na tej močni in plemeniti zemlji, ki je zdaj nova, lepa in smehljajoča se italijanska pokrajina. Izrekel je zbranim Ducejeva voščila ter dejal, da je prepričan, da bo ljubljansko prebivalstvo znalo pokazati se vredno zaupanja in ukrepov vlade. Govoril je o korporativni in sindikalni organizaciji. Dejal je, da je vesel ugotovitve, da se je v Ljubljani ta organizacija, značilna za fašistovsko državo, srečno začela vključevati v tukajšnje socialno življenje. Poudaril je veliko moč korporativnega reda, ki je s svojo uveljavitvijo dokazal polom demokratičnih in boljševiskih ideologij.

Posvetitev Fašistovskega doma

Ko je končal svoje poročilo s pozdravom Duceju, je Ekse. Serena odšel k posvetitvi Fašističnega doma v vili zraven Visokega komisarata. Tam sta bila zvezni tajnik stranke in zvezni podtajnik Gatti, ki je spremljal visokega dostojanstvenika v zborovalno dvorano, kjer so bili zbrani vsi krajevni in pokrajinski funkcionarji moškega in ženskega fašija. Zraven so bili tudi vsi predelni nadzorniki, ki so ob enem komisarji in okrajni poglavarji, in sicer dr. Sisgoreo, dr. Griselli, cav. Rosin, cent. Mallei in ing. Cassanogo, zastopnik Gufa inž. Carra, za Dopolavoro comm. Onesti in Liberati, za zvezo železničarjev comm. Guglielmotti, za CONI Buratti ter vsi politični tajniki in komisarji odsekov za pomoč. Od ženskega fašija so bili navzoči pokrajinska zaupnica De Vecchi, podzaupnica Cassani, pokrajinska tajnica kmečkih gospodinj Rea, tajnica društva gospodinjstkih pomočnic Furlani in druge sodelavke. Ekse. Grazioli je ognjevit pozdravil tajnika stranke in mu zagotovil, da preveča vse njegove sodelavce volja in želja po sodelovanju, nakar je tudi na naslov teh izrekel priznanja polne besede. Zborovalci so izražali, kakor ob vseh prilikah tega dne, svoje veliko navdušenje, podobno vojaškemu navdušenju. Ekse. Serena se je navzočim zahvalil z izrazi zadovoljstva nad delom, ki so ga že storili, hkratu pa jim nakazal pot, po kateri morajo hoditi. Zanimal se je za organizacijske posameznike vrst fašija v pokrajini in se pogovarjal z navzočimi. Takoj nato je obiskal prostore ženskega fašija, kjer je bila zbrana skupina kmečkih gospodinj in gospodinjstkih pomočnic ter funkcionarke. V imenu vseh je spregovorila pokrajinska zaupnica in pozdravila ministra v imenu vseh fašistk v Ljubljani in vseh tistih, ki so vpisane v organizacijo, in mu zagotovila, da bodo ona in vse njene sodelavke nadaljevale z vztrajnostjo in navdušenjem delo, katero jim je zaupalo glavno vodstvo.

Ekse. Serena je odgovoril ženskam, ki so ga seznanile s kočljivim delom v kraju, z izrazi zadovoljstva in povečeval pomen nalog, katere so jim bile zaupane v novi pokrajini, kjer se njihovo delo kaže kot posebno koristno. V spremstvu podtajnika Gattija, ki mu je razlagal delovanje uradov, je odšel Ekse. Serena na obisk v dom GIL-a, ki ima svoj sedež v prvem nadstropju Narodne galerije. Tukaj so ga pričakovali in sprejeli zvezni podpoveljnik GIL-a profesor Cassani in načelnik glavnega stana Pertoldi. V veži poslopja je bila skupina članov, ki je v imenu organizacije izročila gostu šopek cvetlic. Ekse. Serena je nato pregledal sedež in tudi telovadnico, katero imajo zasledeno karabinjerji. Ko so vojaki na enem izmed balkonov zagledali gosta, so ga pozdravili z navdušenim vzklikanjem Duceju. Tajnik stranke je nato zapovedal pozdrav Kralju in Duceju. Zapoved so vojaki izpolnili z velikim veseljem in navdušenjem. Nato je Ekse. Serena sprejel poročilo profesorja Cassanija, ki mu je razlagal podrobnosti organizacije, hkratu pa mu dal navodila za delo, posebno kar se tiče podpiranja in skrbitva za zapuščene otroke. Iz sedeža GIL-a je gost odšel na pokopališče, kjer so grobovi italijanskih vojakov, ki so umrli v ujetništvu med prejšnjo vojno. Okrog spomenika, ki opozarja na žrtve vojakov, so bili zbrani častniki in grenadirji. Ob strani častna četa in godba. Dva fašista sta prinesla venec, povezan s tribarvnico, katerega je tajnik stranke položil pred spomenik in obstal nato v pobožni zbranosti. Tajnik stranke je nato izkazal čast tudi pred spomenikom padlih vojakov iz svetovne vojne v letih 1914 do 1918.

Obisk pri grenadirjih

Okrog 16. pa so pozdravi tromb naznanili prihod tajnika v vojašnico 2. grenadirskega polka. Pogled na ta polk, ki se ponaša s ponosnim izročilom junaštva, se je nudil visokemu gostu v vsem učinkujočem veličastju. Polk je bil razvrščen v obliki kolone, ki je kot ogromna živa meja prs in orožja zapirala dvorišče, obdano s poslopji, na katerih so se blesteli napis o slavni delih polka. V spremstvu tajnika stranke je bil Visoki Komisar, poveljnik armadnega zbora, poveljnik grenadirske divizije, general, poveljnik divizijske pehote in drugi častniki. Polkovnik Silvestri, poveljnik polka, je stal v sredi kroga ob strani polkovne zastave. Ko je bil gostu izkazan častni pozdrav, ga je polkovnik Silvestri spremlil, ko je ogledoval razvršene čete.

Od tam pa je odšel z ostalimi zastopniki oblastni na balkon prvega nadstropja in zavzel svoje mesto. Ko se je tajnik stranke pokazal na balkonu, je dal polk s svojim držanjem ter s ponosnim korakom čutili vso dovršenost in ponosnost svojega orožja. Nad zborom vojakov je plapolal velik simbolični napis: »K meni straže za boj v čast Savojske hiše.« Nenadoma pa je iz stotin

Vojno poročilo štev. 539:

Bitka za Marmariko divja dalje

Hude izgube v oklepni vozilih in letalih

V Marmariki so se včerajšnji dan boji nadaljevali na vsem bojišču od cirenajsko-egiptske meje do Tobruka. Naše divizije so gladko odbile vse napade nasprotnika, ki je doživel nove hude izgube. Samo divizija »Arietec« je v zadnjih akcijah uničila že nad 250 sovražnih oklepnih voz, med njimi 55 oboroženih voz, in zajela nekoliko sto ujetnikov. Nemške divizije so se hudo spopadle z angleškimi oklepnimi enicami ter jim prizadele znatne izgube, pri čemer so uničile nad 200 bojnih voz. Neka naša poljska bolnišnica, ki je bila vidno označena, je bila ponovno bombardirana in obstreljevana iz strojne angleškega letalstva. Izmed bolnikov jih je bilo 35 ubitih in 39 ranjenih. Vasi Cirenajskega gorvoja so bile deležne angleških letalskih obiskov. Nekatere naselniške hiše so bile poškodovane, žrtev ni bilo nobenih.

Na bojišču pri Tobruku so italijansko-nemške čete ustavile na terenu številne angleške oklepne vozove in jim prizadele znatne izgube, pri čemer so zavrnile vse angleške poskuse za izpade iz trdnjave. Med kopenskimi akcijami zadnjih dni so letala in naše protiletalske jedinice sestrelile skupaj že 15 angleških letal. Protiletalske baterije divizije »Pavia« so sestrelile dve drugi letali, ki sta se vneli v zraku. Osem naših letal je izgubljenih. Motorizirano kolono, ki je nastopala osamljena v Cirenajski puščavi, so izsledili in napadli naši ter nemški letalski oddelki, ki so zadeli in zažgali nad sto oklepnih in tovornih avtomobilov. Med neko akcijo na severu od Bardije, je izbruhnil na angleški vojni jedinici požar na krovu in je nasedla na obalne čeri.

V Vzhodni Afriki so bili popoldne 21. novembra neupogljivi oddelki pri Kulkvabertu in Ferkaberju končno premagani po silni nasprotnikov številni premoči, potem ko so se borili tudi z bajonetom in s ročnimi bombami. V tej epični obrambi je slavno odlikoval kot simbol hrabrosti naših oddelkov bataljon kr. karabinjerjev, ki je do zadnjega delal sijajne protinapade na nož, ko je potrošil vse strelivo. Skoraj vsi karabinjerji so padli. Na bojišču pri Celgi so bili silni angleški napadi, ki so se začeli 20. novembra, junaka zadržani in nato odbiti po naših oddelkih. Nasprotnik je pustil na terenu mnogo mrtvih, med njimi višjega angleškega častnika. Ujeti so bili številni vojaki in zaplenjenega mnogo orožja in streliva.

V Gondarju je angleško letalstvo znova napadle in poškodovale krajevno bolnišnico. Oddelki naših lovskih letal z novimi višjimi izpolnitvami je imel včeraj spopad nad Malto s približno 40 sovražnimi lovskimi letali. Pet jih je sestrelil, mnoga druga pa uspešno poškodoval. Eno naše letalo se ni vrnilo.

V noči na 22. novembra so naše vojne ladje v Sredozemlju sestrelile tri angleške bombnike in torpedince. Dve naši torpedovki sta v vzhodnem Sredozemlju pod poveljstvom korvetnega kapitana Luigija Franzonija in ladijskega poročnika Luigija Balduzzija potopili z globinskimi bombami angleško podmornico.

Nemško vojno poročilo o akcijah v Rusiji in Afriki

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 23. nov. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na vzhodni fronti so bili doseženi v napadih nadaljnji uspehi.

V severni Afriki so nemško-italijanski oddelki v uspešnih bojih proti angleškim silam, ki so prodrele iz južnovzhodne smeri, uničile nad 260 tankov in približno 200 oklepnih vozil. Močne požoke izpadov posadke v Tobruku, ki so jih podpirali tanki, so italijanske obkoljevalne sile zavrnile. V središčih bojih v zraku je izgubljen nasprotnik 25 letal. Pri letalskem napadu na neko angleško letalsko oporišče je bilo uničenih več bombnikov na tleh. Bitka v severni Afriki se nadaljuje s hudimi boji.

nadzornik Dopolavora, Onesti, predsednik ljubljanskega Dopolavora Gatti in tajnik Liberati. Navzoč je bil tudi general Danioni, poveljnik obmejnih straž, čigar zbor je zapel ob navzočnosti odličnega gosta, Visokega Komisarja in njegovega spremstva. Velika dvorana je bila polna vojaštva vseh vrst orožja, ki je strankinemu tajniku ob prihodu v dvorano priredilo navdušene manifestacije. Ta zbor je s himno »Kralju in »Giovinezza« dokazal svojo visoko kvaliteto. Obmejne straže, ki so bile postavljene na odru, so pele oborožene in zdelo se je, da je ta nastop zanje bolj odhiti po hudih naporih v gorah kot pa predvajanje.

Ko je obiskal sedež Dopolavora, je izrekel generalu Danioniju svoje živo zadovoljstvo. Ob 17. je odšel v vladno palačo, kjer je v veliki dvorani bilo poročilo članov ljubljanskega fašija. Bil je prelep zbor skvadristov in fašistov, poln navdušenja in gorečnosti, zbor vojakov v fašistovski uniformi, sestane ljudi trdne vere in odločne volje. Ti so se pokazali tajniku stranke in so na zapoved zveznega tajnika navdušeno vzklicali, kakor tudi po njegovem povelju še Kralju in Duceju. Prelep zbor, katerega so se udeležili zastopniki oboroženih sil ter vrsta bataljona »M«.

Pred poročilom je bila blagoslovitev prapora ljubljanskega fašija. Po vsakem obredu je tajnik stranke izročil prapor zveznemu tajniku Grazioliju, ta ga je za izročil praporščaku. Takoj nato je Visoki Komisar in zvezni tajnik imel poročilo o delo-

Nadaljevanje na 2. strani.

Nadaljevanje s 1. strani.

in stotin grenadirskih ust zadelo sardinska himna. Komaj je potihnila ta pesem, so se spet zganila usta in koraki vsega polka. Grenadirji so peli Giovinezzo in korakali v popolnem redu, ne da bi skrivili svojo krasno vrsto. »Zdelo se je,« je rekel pozneje tajnik stranke, »da je to prijemljiva slika vsega naroda, ki koraka s svojim orožjem in sreem proti cilju svoje veličine...« Ne bi se mogel boljše označiti vtis, ki ga je podal veličastni korak ob taktu revolucijske himne.

Po obisku v vojašnici, pri čemer je tajnik stranke obiskal tudi bolne vojake, je odšel v sredino vojaškega kroga in ukazal pozdrav Kralju in Duceju. Dvojni vzkliki so zadoneli v odgovor. Preden je zapustil vojašnico, je izrazil tajnik stranke svoje veliko zadovoljstvo polkovniku, poveljniku polka, obenem pa izrazil poveljniku divizije, generalu Orlandu, živo občudovanje za prireditve, pri kateri je bil navzoč.

Na sedežu vojaškega Dopolavora, kamor se je Eksk. Serena podal po kratki vožnji po mestu, je prisostvoval še drugi zanimivi vojaški predstavi. Nato je odšel v vladno palačo, kjer je pred zbranimi zastopniki črnih palače, vojske in drugih imel Eksk. Grazioli kot zvezni tajnik za Ljubljansko pokrajino naslednje poročilo:

Poročilo Eksk. Graziolija o delu stranke v Ljubljanski pokrajini

»Ekscelenca, vaš današnji obisk je v visoko čast mestu Ljubljani in Pokrajini. Čeprav morda grešimo s ekromnostjo, pa predvsem smatramo kot najvišjo nagrado vsem tistim, ki so s svojim fašistovskim srcem ponosni, da morejo tu delovati po vaših zapovedih v popolni pokorščini in brezpogojni vdanosti Duceju.

Izvolite sprejeti, ekscelenca, našo kar najbolj živo zahvalo hkrati z navdušenim in vdanim pozdravom.

Preden bom razložil podatke o delu do danes, mi dovolite, da povzdignem spoštljivo misel Velicanstvu Kralju in Cesarju, da se spomnim junakov in plodnih žrtev naših padlih v revoluciji in v vojni ter naj pošljem navdušen »Alalá« elavnim bojevnikom, ki imajo visoko prednost, do morejso z orožjem služiti fašistovski domovini, dodajajoč nove lovorje bojevnikiškim znamenjem imperiale Italije.

Poleg tega naj pošljem poseben tovariški pozdrav poveljniku in vsem oboroženim silam, ki so v tej obmejni pokrajini zanesljiva in trdna posadka rimske sile in pravičnosti.

Ekscelenca, pokrajinska zveza bojevnikiških fašijev v Ljubljani nima še mesec življenja.

Ustanovljena je bila 24. oktobra. Izšla je iz spremembe že obstoječe Pokrajinske zveze pomožnih središč, ustanovljene takoj po naši zasedbi. Zdaj šteje 10 bojevnikiških fašijev ter 45 pomožnih središč, vključenih v pet predelnih nadzorništev. To je deset plamenov revolucije, ki se dvigajo proti nebu po najvažnejših krajih. Tem se bodo v kratkem pridružile druge bojevnikiške zveze, kakor bo število tukaj prebivajočih fašistov ustvarjalo možnosti za ustanovitev.

Bojevnikiški fašijo v prestolnici ima čast, da sprejme od vas zastavico, ki so jo podarile tržaške fašistovske žene, katerim velja naša tovariška zahvala. Zares ne bi mogel stati pod boljšim znamenjem.

Vpisanih fašistov je do danes 822, od tega 58 skvadrstov. Zenski fašijo v Ljubljani šteje 51 fašistovskih žensk.

Oddelka kmečkih gospodinjin in gospodinjskih pomočnic štejeta že 1136 vpisanih članic, ki so brez slehernega pritiska in docela prostovoljno poslane prožno, da dobe tako visoko uslugo.

Vseučiliška organizacija, Italijanska liktorska mladina v Ljubljani ter združenja stranke se tudi zadovoljivo organizirajo.

Pokrajinski Dopolavoro je že začel svoje delo. Danes to v prestolnici ustanovljeni štirje Dopolavori v podjetjih in trije občinski.

Z razpustitvijo starih strokovnih organizacij, ki so bile od različnih bivših političnih strank, ter z ustanovitvijo Pokrajinske zveze delavcev, delodajalcev ter pokrajinske zveze obrnikov in umetnikov ter z ustanovitvijo pokrajinskega odseka za rokodelce, je bil ustvarjen ploden začetek za uvedbo našega korporativnega reda. Prijemljivi doseženi uspehi so docela dokazali vsem delovnim silam, da organizacija popolnoma odgovarja koristim zastopanih slojev, ki bodo v določbah Delovne kartice videli urenitveni zahteve, za katere so se leta in leta brez uspeha borili.

Zanimanje voditeljev in delavcev za organizacije je vedno večje in vsi so se jim enodušno priključili.

Stranka in organizacije, ki so odvisne od nje, bodo po načrtu za pomoč, kakor ste ga določili vi, kakor se v fašistovski vladavini uveljavlja Ducejeva zapoved »Pojdite k ljudstvu.« če se bo ljudstvo v tej pokrajini znalo pokazati tega vredno s svojo hvaležno lojalnostjo.

Novice iz Države

Izdelovanje cementa v dalmatinskih tovarnah. Zavoljo velikih skladov laporja se je zlasti v okolici Splita močno razvila cementna industrija Dalmacije. Po razsulu Jugoslavije se je ta industrija vključila v sestav italijanske cementne industrije. Dalmatinski lapor je tako visoke kakovosti, da se iz ene tone dobi skoraj ¾ tone cementa. Največja je tovarna družba »Split«, ki je doslej izdelala letno po 400.000 ton prvovrstnega cementa. Druga je bila last družbe »Dalmacijac« s proizvodnjo 300.000 ton letno. Potem sledi »Adriac« z 250.000 tonami, »Foric« s 80.000 tonami, »Lavo-cad« z 10.000 tonami in »Palavoric« s 15.000 tonami letne proizvodnje. Razen tega je treba pri tem omeniti tudi tovarno azbestno-cementne opeke »Salonic«, katere sedež je v Vranjici. Ta tovarna je letno izdelala povprečno po 3 milijone kovsov salonične opeke.

Priloge za proglasitev Indijanke za svetnico. V rimski kongregaciji obredov je bila pred tremi dnevi posebna seja vodstva, ki je razpravljala o pripravah za svečeno proglasitev blaženim Indijanke Katarine Tekakwita, ki je bila rojena leta 1656. in je umrla l. 1680. Redni proces o njenem življenju in čudežih na njeno priprošnje je tekkel v škofiji Montreal at Albany v Ameriki. Pred tremi leti je imela kongregacija obredov prvo zaključno sejo, na kateri so odobrili pripravljene spise, nakar je sv. oče podpisal ukaz, da se začne redni proces za proglasitev Indijanke blaženim. Potem so posebne komisije preiskovale resničnost čudežnih del, ki so se dogodila na priprošnje indijanske mučenice, sedaj pa prehaja tudi to delo v zaključno obdobje. Na zadnji seji kongregacije pred trmi dnevi je bil navzočen tudi papež. Poverjenik komisije za preiskovanje in ugotavljanje resničnosti zbrane gradiva o svetniškem življenju Katarine Tekakwita je jezuit Carlo Miccinelli kot naslednik msgr-a Josipa Breslina iz New-

Voditeljem in članom organizacije sem dal točno navodilo: zavedajo naj se tistega, kar v tej pokrajini predstavljajo, to je velike imperialne fašistovske Italije, ki jo je ustvaril Duce. Vsako njihovo dejanje mora zaradi tega navdihovati predvsem brezpogojna odločnost ter takojšen neusmiljen odgovor proti vsakomur, ki bi kakor koli skušal žaliti sveti obraz zmagovite domovine.

Ekscelenca, ko vsem svojim sodelavcem pred vami omenjam navdušeno in dragoceno dosežanje delovanje, mi dovolite še, da se vam zahvalim, ker ste mi dovolili radost in vzvišeno nagrado, da lahko služim tudi v vrstah voditeljev stranke.

Prosim vas, da sporočite Duceju z našim najvdanejšim in najponižnejšim pozdravom tudi trdno obljubo, da bomo znali zdaj in zmeraj služiti s tisto vero, ki se je z leti še bolj utrdila in z voljo, ki ne pozna ovir.

Zatem je fašistom spregovoril tajnik stranke, ki je izrekel živo pohvalo zveznemu tajniku za dopolnjeno delo. Dejal je, da so ljubljanski fašisti tiho delali kot budni spremljevalci fašistovske revolucije v novi pokrajini, zvezani z usodo Rima, večnim virom omike in pravičnosti.

Tajnikove besede so sprožile tople in navdušene manifestacije. Ducejevo ime je odmevalo na ves glas po dvorani. Zborovanje se je končalo s pesmjo »Giovinezze«, ki jo je začel Eksk. Serena. Minister Serena je zapustil Ljubljano ob 17.45 in ga je Visoki Komisar spremljal do Postojne.

yorka, ki se je bil zaradi vojne vrnil v svojo domovino.

Obletnica posvetitve cerkve Sv. Petra. Ob letnici posvetitve bazilike sv. Petra v Rimu je bila slovečna sv. maša, katero jebral župnik te cerkve kardinal Tedeschini. Njemu so asistirali številni prelati, med drugim tudi msgr. Wittelsbach, bavarski knez. Pri slovesni sv. maši je bil navzoč tudi sv. Oče.

Vatikanska knjižničarska šola. V petek so odprli v Vatikanu novi tečaj šole za izobrazbo knjižničarjev. Ta šola je bila ustanovljena pred sedmimi leti in se je vanjo prvo leto vpisalo 33 učencev, letos pa jih je že 220. Večino tvorijo franciskani. Učenci pripadajo 23 različnim narodom iz Evrope, Azije in Afrike. Največ jih je iz Italije. V šoli so predavanja o katalogizaciji, o ureditvi knjižnic, o bibliografiji in o zgodovini knjige. Solo vodi profesor Igino Giordani.

Novo mesto

Ravnateljstvo meščanske šole v Novem mestu sporoča, da se bo v vseh razredih in oddelkih začel pouk v sredo, dne 23. novembra. Vsi učenci in učenke naj se tega dne zjutraj ob 8 zberejo pred novomeškim Prosvetnim domom.

Protituberkulozna zveza v Ljubljani se zahvaljuje iskreno za nakazane ji zneske v spomin blagopokojnega svojega predsednika dr. Jože Bohinjca. 500 lir je daroval Prehranjevalni zavod Visokega komisariata v Ljubljani, po 100 lir pa industrijalec g. Rojina Anton in kegljaški klub »Tonček« v Ljubljani.

Za mestne reveže je v počaščenje pok. dr. Jože Bohinjca podaril 200 L trgovec g. J. Krek z Bleiweisove c. 50; g. Franc Zalokar z Jegličeve c. 22 je pa v počaščenje pok. ge. Terezije Kostiliv nakazal 100 L. Mestno poglavarstvo izreka dobrotnikom mestnih revežev najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih. Počastite rajne z dobrimi deli!

Ravnateljstvo Pokrajinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu sporoča vsem prosilec za sprejem v to šolo, da so tehnične težkoče za začetek šolskega leta deloma odstranjene, radi česar se bo šolsko leto za celoletno in zimsko šolo pričelo v sredo, dne 10. decembra. Vsi gojenci morajo biti na predvečer, t. j. dne 9. decembra na zavodu. — O sprejemu bo vsak še osebno obveščen, pri čemer mu bo tudi sporočeno, kaj mora prinesiti s seboj. — Ravnateljstvo.

Požar v ribniškem hotelu

Ribnica, 24. novembra

Okrog polnoči je izbruhnil velik ogenj v ribniškem hotelu Arko. V hotelskih sobah zdaj kurijo. V neki sobi so je preveč naložili in se je peč tako segrela, da je začela goreti lesena stenska obloga. Ogenj se je hitro širil in zajel več sosednjih sob. Ker je bilo v hotelu več ljudi, ki so prenočevali, je nastal med njimi precejšen poplah. Gasilci so hitro prihiteli in kmalu ugasili ogenj. Škoda pa je kljub temu precejšnija, saj je ogenj uničil tri sobe in precej pohištva.

Veletrgovec
Andrej Šarabon

Ljubljana, 24. nov.

Včeraj je v zgodnjih jutranjih urah zatisnil za vedno svoje oči znani ljubljanski veletrgovec A. Šarabon. Pokojni Šarabon je bil mož redke gospodarske delavnosti in širokega razgleda. Bil je človek izredno plemenitega in čutečega srca. Vedno je imel odprte roke za tiste, ki so bili pomoči potrebni. Imel je velik krog poslovnih tovarišev in še širši krog prijateljev, ki bodo pokojnika težko pogrešali.

Da je postal pokojnik to, kar je, je bila sluga njegove velike trgovske podjetnosti. Iz majhnega trgovčiča je postal ugleden gospodarstvenik, povsod visoko spoštovan. Kljub velikemu ugledu, ki si ga je pokojnik pridobil med stanovskimi in drugimi tovariši, pa je ostal vedno skromen in tih. V največje veselje mu je bilo delo, bil je neumoren in delaven, poln dobrih zamisli, vedno pripravljen storiti kaj dobrega. V svojem trgovskem stanu je pokojnik izobrazil številne dobre trgovske sodelavce in pomočnike, ki se uspešno uveljavljajo v trgovskem življenju. Pokojnik se je uspešno udeleževal v gremiju trgovcev, v trgovskem društvu Merkur, v Zbornici za TOI, v Trgovskem bolniškem in podpornem društvu in drugod.

Kakor rečeno, je bil pokojni A. Šarabon velik dobrotnik ubogih. Njegovo smrt bodo najbolj občutili ubogi gluho-nemi, katerim je bil pokojnik velik dobrotnik. Ob svoji 80 letnici so mu gluho-nemi pridobili lepo slovesnost, ki je jasno izpričala, kaj jim je bil pokojni A. Šarabon.

Umril je mož, visoko spoštovan in srčno dober. Bog naj mu poplača vse tisto, kar je dobrega storil ubogim. Sveti naj mu večna luč, žalujočim pa naše globoko sožalje!

IZ PRIMORSKE

Kdor je naročil »Slovenčev koledar« in ga še ni plačal, naj to nemudoma stori. Oni, ki koledarja niso plačali, ga ne bodo prejeli. Najprej je treba naročeno plačati, potem bomo koledar šele poslali.

»Slovenčev koledar«,

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6.

Športne vesti

Včerajšnji domači sportni spored je bil kaj skromen. Šele v zadnjem trenutku so se nekateri klubi domenili za prijateljska srečanja. Tako so igrali na igrišču Ljubljane

Ljubljana : Mladika 6:0 (0:0). Tekma je imela značaj treninga. Oba nasprotnika je nista vzela resno in je bila zaradi tega primerno medla. Prvi polčas ni uspelo Ljubljani, čeprav je imela terensko premoč, da bi zabila kakšen gol. Igra je bila v tem delu še dokaj izravnanava. V drugem polčasu pa so bili Ljubljanci bolj vzdržni in so kar naprej napadali. Ne brez uspeha. Gol je padel za golom. Šest so jih nabrali sebi v prid. Sodil je g. Jerman. Le najvnetejši navijači so prišli gledat svoje.

V predtekmi sta nastopili dve domači moštvi Ljubljancanov.

Na igrišču Marsa sta se pa pomerili moštvi Svobode in Marsa. Ta tekma je bila v primeri z ono na Ljubljani dokaj bolj živahna in tudi bolj zares so jo vzeli, tako eni kakor drugi. Mars je ustopil koraj kompletan, Svoboda pa je imela v svojih vrstah tudi nekatere igralce iz drugih klubov.

Svoboda : Mars 4 : 3 (2 : 2). Prvi polčas sta si bili moštvi enaki, le Mars bi mogel nekatere prednosti bolje izkoristiti. Marsovi napadalci pa so bili pred golom sila nerodni. Svobodaši so igrali prav lepo in tudi učinkoviti so bili. Topot so tudi streljali, kar sicer pri njih ni navada.

Sicer je imel Mars v drugem polčasu več od igre, toda zmagala je Svoboda, ki je igrala bolj koristno.

Včeraj zjutraj je v Ljubljani preminul v 70 letu starosti g. Martin Gorjanc, bivši čevljarski mojster. Pogreb bo danes ob 4. uri z Zal iz kapelice sv. Jakoba.

Uradništvo in nameščenci Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani naznanjajo pretresljivo vest, da je v soboto, dne 22. nov. 1941, mirno v Gospodu zaspal dolgoletni zavodov predsednik, gospod

Andrej Šarabon

veletrgovec

Blagemu pokojniku, ki je bil vedno naklonjen težnjam osebja, bomo ohranili trajen in časten spomin.

V Ljubljani, dne 23. novembra 1941.

Osebe tvrdke A. Šarabon & Co. sporoča, da je umrl njihov srčno dobri in nepozabni šef, gospod

Andrej Šarabon

veletrgovec in posestnik

Ohranili ga bomo v trajnem in hvaležnem spominu.

Ljubljana, dne 23. novembra 1941.

Raznoterosti iz sodne dvorane

Klanje prašičev - Kršitve zdravstvenih predpisov - Posestne izpremembe

Ljubljane, 24. novembra. Na okrajnem sodišču so se pretekli teden dnevo vrstile kratke in zanimive razprave o vsemogočih spornih zadevah, to v pogledu kršitve različnih protidraginjskih ukrepov in predpisov o racioniranju življenjskih potrebščin oziroma drugega blaga, potrebnega za vsakdanje gospodarsko in socialno življenje. Prijavljenih je bilo sodišču že več oseb, posestnikov, ki so kršili predpise o klanju prašičev. Mnogi izdelovalci usnja so bili prijavljeni, ker niso točno popisali svojih zalog usnja. Največ je bilo trgovcev, ki so kršili predpise o zakonito dovoljenem dobičku.

Nad 50 je primerov kršitve predpisov, posebno člena 4 uredb Visokega Komisarja z dne 9. julija t. l., ki določa najvišji pribitek k nabavnim cenam pri nadrobni prodaji blaga. Ta člen določa primerno visoke denarne kazni. Neka lastnica mlekarne je bila prijavljena, da je kršila omenjeni člen, ker je s previsokim dobičkom prodajala sir. Obsojena je bila na 100 lir denarne kazni in mora ta znesek plačati v 2 mesecih po pravomočnosti sodbe, ali v slučaju neizterljivosti na 5 dni zapora. Obtoženka se je izgovarjala, da je tolmačila vse protidraginjske ukrepe tako, da veljajo najvišje cene le za domači sir, ne pa za uvoženi. »Trebalo bi bilo kaznovati tudi dobavitelja,« je obtoženka pripomnila, »ker je za sir zahteval previsoko ceno. Plačala sem 23 lir kg.« Imela pa je še to smolo, da je kupila ta sir prav na dan, ko je stopila v veljavo nova uredba o dovoljenem dobičku. Sir je prodajala po 23 lir kg.

Mnogo oseb je bilo dalje nedavno prijavljenih sodišču, ker so kršili predpise sanitarne policije.

ko se niso javili mestnemu fiziku po prihodu v Ljubljano, potujoč iz raznih krajev, kjer je bila odredjena karantena. Kontrola je v pogledu sanitarnih predpisov prav stroga.

Zemljiška knjiga je do 20. t. m. zaznamovala 32 kupnih pogodb za celokupno vrednost 1.212.105 lir. Zadnji čas je postalo na nepremičninskem trgu nekoliko živahnije, kakor pa je bilo v začetku tega meseca. Zavaladalo je razmeroma veliko zanimanje za razne stanovanjske hiše in trgovske lokale. V naslednjem navajamo le nekatere večje posestne izpremembe.

Arh. Schell Hugo, stavbenik v Ljubljani, Maurerjeva ulica št. 29 in njegova soproga Marija sta prodala Mileni Kutinovi zasebnici, Ljubljana, Karloška cesta št. 7 stavbno parcelo št. 184/5 k. o. Spodnja Šiška, v izmeri 711 m² za 27.018 lir. Kvadratni meter je bil po 38 lir. Pogodba datira še od marca tega leta.

Pirnat Alojzij, posestnik, Ljubljana, Tržaška cesta št. 109 je prodal Ivanu Dobnikarju, tehniku, Solin pri Splitu, parcelo št. 1276/2 njiva k. o. Vič v izmeri 722 m² za 11.400 lir. Parcela je bila kupljena že decembra lanskega leta.

Perme Apolonija, posestnica, Jarše št. 28, je prodala Franu Cernetu, posestniku v Ljubljani, Rožna dolina XIX/6, parcelo št. 1525/3 gozd v izmeri 864 m² za 13.250 lir in parcelo št. 1525/2 travnik v izmeri 628 m² za 9.420 lir. Obe parceli ležita v k. o. Stožice.

Stojan Stane, bančni uradnik v Ljubljani, Cankarjeva ulica št. 6, Stojan Julij, poštni uradnik, Ljubljana in inž. Stojan Lovro gradbeni inženir v Ljubljani so prodali Marti Stojanovi, soprogi gradbenega inženirja, parcelo št. 384/9 k. o. Št. Peterko predmestje za 5.320 lir. —d.

Koledar

Danes, ponedeljek, 24. novembra: Janez od Kr. Torek, 25. novembra: Katarina,

Ohvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20; mr. Murmayer R., Sv. Petra c. 78.

Opozarjamo na koncert violinista Karla Rupla, ki bo v torek dne 2. decembra t. l. ob 7/8 uri zvečer v veliki Unionski dvorani. Za svoj letošnji samostojni koncert je določil velik spored, na katerem se bodo izvajala dela naslednjih skladateljev: Tartini, Bach, Debussy, Dvořák, Adamič, Paganini in Bassini. Na klavirju bo spremljala docenta Rupla naša odlična pianistka, profesorica Zora Zarnikova. Podrobnosti slede. Predprodaja vstopnic od jutri dalje v knjigarni Glasbene Matice.

Spominske knjige

si ogledjte v

LJUDSKI KNJIGARNI

Ljubljansko gledališče

Drama:

Ponedeljek, 24. novembra: Zaprt.

Opera:

Ponedeljek, 24. novembra: Zaprt.

Non rinunciate al piacere Ne odpovete se ugodju

di Fumare!... Kajenja!...

Ma FUMATE nel modo ampak KADITE bolje migliore con z

ANICOTINA F.D.P.

FILTRO DENICOTINIZZANTE POLIVALENTE

Brevettato in tutto il mondo (Brevetto Italiano N. 384952)

Derivato da studi rigorosi dell'Eminente Chimico e Biologo Professore Dott. Comm. LUIGI BERNARDINI, Ispettore Generale Tecnico ai Monopoli di Stato, Consigliere di Presidenza nell'Associazione Scientifica Internazionale del Tabacco, con Sede in Brema, Membro d'Onore del Centro Internazionale del Tabacco, con Sede in Roma, Membro del Consiglio Direttivo dell'Ente Nazionale per il Tabacco, ecc. ecc.

Autore della voce „Il Tabacco“ sull'Enciclopedia Treccani.

ANICOTINA F. D. P. è l'unico filtro che insieme alla nicotina elimina anche tutte le altre basi organiche e gli altri prodotti nocivi, quali l'ossido di carbonio e l'acido cianidrico. Non altera il gusto, l'aroma e il profumo del fumo del tabacco, e ne conserva umidi i gas e i vapori.

Nelle migliori Rivendite di Generi di Monopoli e nei più importanti negozi di Articoli per Fumatori.

Quattro fra le più importanti Ditte in Italia, specializzate in Articoli per Fumatori, si procureranno il piacere di favorirvi al vostro domicilio, franco e raccomandato: un elegante bocchino in galalite con il filtro, contro rimesa anticipata di L. 15.

Anche tre scatole di filtri di ricambio, ogni scatola 10 filtri, L. 15 (sempre franco e raccomandato).

Indirizzare richieste e rimesse a:

Ditta CARMIGNANI - 40, Via Colonna Antonina - ROMA

Ditta SAVINELLI - 2, Via Orefici - MILANO

Ditta SAVINELLI - 31, Galleria Mazzini - GENOVA

153, Portici XX Settembre - GENOVA

Ditta INSERRA - 206, Via Roma - NAPOLI

N. B. - I signori grossisti e rivenditori possono rivolgersi direttamente

N. B. - Gospodje razprodajalci na debelo in drobno se lahko obrnejo naravnost na:

„ANICOTINA F. D. P.“ - Via Po, 4
Roma

La lampada di qualità prodotta nello stabilimento di Milano della TUNGSRAM ELETTRICA ITALIANA S. A. Kakovostna žarnica proizvajana v Milano v tvornici tvrdke TUNGSRAM ELETTRICA ITALIANA S. A.

TUNGSRAM

Umril nam je naš srčnoljubljeni dobri soprog, stric, svak in zet, gospod

ANDREJ ŠARABON

VELETRGOVEC IN POSESTNIK

22. t. m., po kratki mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere.

Na zadnji poti ga bomo spremili v torek, dne 25. novembra 1941, ob 3. uri od doma žalosti Hrvaški trg 1 na pokopališče k Sv. Križu, kjer ga položimo v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Cvetje se v prid dobrodelnim namenom hvaležno odklanja.

V Ljubljani dne 23. novembra 1941.

Globoko žalujoča soproga MINKA
in sorodstvo

Andrejčkov
Jože:**Žalost in veselje**Roman
v slikah

Risal Jože Beranek Besedilo priredil Mirko Javornik

196.

»Vse to sem dobro videl. Uganil sem tudi tvoje misli in tvoje želje.« Pri tem je prijel Aleša za roke in nadaljeval:

»Iskal si prilike, kako bi govoril z menoj in da bi ti povedal, s kakšnim pisanjem se ubadam. Ljubi moj, nič se ne čudi, skušnje in dolga nesreča človeka privadijo vsemu.«

»Pa mi dozdej nisi hotel nič povedati. Zakaj ne?« je spraševal Aleš. Rašet je odgovarjal:

197.

»Ni bilo priličnega časa. Brž bi bili kaj sumili in naju za vselej ločili. Nocoj se pa ni bati. Pogled!« Pokazal mu je pod krov, kjer so roparji ležali po kotih pijani kot muhe ter smrčali.

»Abdala misli jutri odriniti v Afriko. Vesel, da se mu je rop posrečil in da znaš ti že toliko arabskega. Zato jim je dal pijače po mili volji. Tebe pa misli v Afriki pri prvi priliki prodati, če se bo dalo, že jutri.«

198.

»Oh, moj Bog,« je vzdihnil Aleš, se sesedel na kup vrvi in si podprl glavo z rokami. »Jutri me bodo torej prodali v neznane kraje, odkoder me morda nikdar več ne bo!«

Pozabil je ob žalostni novici, da je prav za prav mislil nocoj zvedeti kaj več o Rašetju. Začel je kovati sto načrtov in naklepov, kako bi ušel, pa ni iz vsega nazadnje prišlo nič pametnega. Bil je zmeraj bolj žalosten in obupan.

Ena sama antena za 50 radijskih aparatov**Nov izum, ki bo olepšal mesta in zmanjšal stroške za postavitve antene**

Ker je število radijskih poslušalcev oziroma naročnikov v zadnjih letih zelo hitro naraslo, so bile strehe hiš po večjih mestih kmalu »poročene« s pravcatim gozdom najraznovrstnejših anten, ki jih je izumila sodobna radijska tehnika. Antene miso med seboj različne samo po obliki, pač pa tudi po velikosti tako, da takšno mesto, če ga gledaš zviska, kar precej izgubi na svoji lepoti. Vee je nekam neokusno preprejeno z žico.

Zdaj pa poročajo iz Berlina o novem izumu, ki bo odstranil s mestnih streh tudi to neokusnost. Pravijo, da so iznašli nove vrste anten, ki ob-

stoje iz enega samega tankega droga, upogljivega kot bambusova palica. Vsa novost pa ni v tej enostavnosti, pač pa je pri tem novem izumu še pomembnejše to, da ena sama takšna antena zadoštuje tudi za 50 radijskih sprejemnih aparatov. Če je po tem takem v kakšni palači 50 strank, ki imajo vse radio doma, potem na strehi dotične palače ni treba več kot ene antene in še ta je kar najbolj enostavna. Dobra stran nove antene ni samo v tem, da mestne strehe odsele ne bodo več vseppek preprede z neokusno žico, pač pa so tudi stroški z anteno dosti manjši, ker si jih stalnovalci lahko med seboj razdele.

Zgodovina podpisov in pečatov**Pečati so dosti starejši kot pa lastnoročni podpis**

Uporaba pečatov vseh vrst za potrjevanje verodostojnosti raznih listin je zelo stara izjava. Pečate so uporabljali že skoraj vsi orientalski narodi. Od njih so jih dobili Grki, ki so jih prenesli na Rimljane. Ti so pečate vdelovali v prstane, ki so jih imenovali »anulus signatorius« ali po naše pečatni prstan. To je bila silno praktična iznajdba v času, ko še niso poznali podpisov (subscription), oziroma ko so šele komaj začeli s podpisni nadomeščati posebno znamenja oziroma »sigillum« — pečat.

Lastnoročne podpise so na raznih listinah uvedli šele mnogo pozneje. Njihova uvedba je imela namen potrditi zakonitost oporok, ki ne bi bile narejene v takšni obliki, kakor jo je predpisoval zakon. Ščasoma so podpisni »subscription«, zahtevali in vseh listinah in so ga moralni dajati tudi tisti, ki niso znali pisati. Na listino so ti nepismeni ljudje naredili neko znamenje, »signum manuale« — znamenje z roko, s katerim so potrdili pravilnost listine.

V dobi srednjega veka je prišlo v navado, da so potrjevali razne listine z lastnoročnim podpisom, pod katerega so napisali »manu propria« — lastnoročno. Okrog leta 1000 je podpis na splošno predstavljal križ, monogram, ime, posebno znamenje namesto imena ali pa tironski znak, imenovan tako po Marcu Tulliju Tironu, rimskem iznajditelju stenografije. Ta stenografski znak je pomenil: »podpisal sem«.

Enostavni podpis s samim imenom, ki so ga tedaj imenovali »signum nominis«, je odgovarjal sedanjim našim podpisom, in so ga uvedli notarji v trinajstem stoletju.

Od kdaj ljudje nosijo rokavice

Ljudem, ki se ukvarjajo z zgodovino mode, se dozdej že ni poseležo točno ugotoviti, kdaj in kje je človek prvič začel nositi rokavice. Če gremo nazaj v starodavne čase, naletimo na prve kožnate rokavice pri Perzijanah. Kakor so starinovedci in zgodovinarji ugotovili, so Perzijani takšne rokavice nosili res zaradi mraza.

Grki so izdelovali in nosili rokavice iz surovih kož in sicer ne zato, da bi jih varovale pred mrazom, pač pa da bi si z njimi zavarovali roke pri nekaterih težjih delih, zlasti pa še pri vrtnarskih poslih.

Grki in Rimljani so si tudi pri jedi natikali tanke rokavice, da si ne bi opekli prstov. Vilic namreč tedaj še niso poznali, pač pa so se trše jedi nosili kar z roko v usta.

Za germanske in skandinavске narode je ugotovljeno, da so nosili rokavice že v osmem in devetem stoletju. Rokavice kot predmet ženske mode, pa imajo razmeroma še zelo kratko zgodovino. Prve ženske, ki so nosile bolj zaradi mode, kakor pa zaradi toplote platnene rokavice, ki so segale do komolca, so živele v trinajstem stoletju.

Koliko je na vsej zemlji ljudi**Sama Azija jih ima precej več kot vse druge celine skupaj**

Leta 1910. so izračunali, oziroma ocenili, da živi na zemlji 1 milijarda 620 milijonov ljudi. Deset let pozneje, torej leta 1920., se je število prebivalstva na zemlji dvignilo že na 1 milijardo 811 milijonov, leta 1930. pa je bilo že za 175 milijonov višje od celih dveh milijard.

Eden glavnih vzrokov, da se je število prebivalstva na zemlji tako dvignilo, je v tem, da je zdravniška veda v tem času zelo napredovala, obenem pa je tudi higiena dosegla dosti višjo stopnjo. Spričo tega je umrljivost zelo padla, zlasti med mlajšim rodom.

Teh dveh milijard 175 milijonov ljudi, kolikor jih je bilo pred dobrimi desetimi leti na vsej zemlji, je tedaj imelo na razpolago 145 milijonov štirinajških kilometrov površine ali življenjskega prostora, kakor bi se lahko po novem izrazili. Toda na vsem tem ogromnem področju ljudje ne prebivajo, ker marsikje na zemlji življenjski pogoji za človekovo bivanje niso prikladni. Pod gornjo številko 145 milijonov štirinajških kilometrov je treba razumeti poleg poseljenega področja tudi

širne polarne pokrajine, ogromne puščave, močvirne predele, kjer človek vsaj zadaj nima obstanka spričo izrednih vremenskih razmer. Po posameznih zemeljskih celinah je prebivalstvo razdeljeno takole: Na prvem mestu je Azija z eno milijardo 196 milijoni ljudi, za njo pa slede Evropa s 581 milijoni, Amerika z 277 milijoni, Afrika s 160,8 in Avstralija z 10,8 milijoni duš.

Iz gornjih števil se vidi, da je Azija imela leta 1930. sama skoraj 70 milijonov ljudi več, kakor pa vse druge celine skupaj! Brez dvoma jih ima vsaj toliko več tudi še danes.

Širite najboljši slovenski popoldnevnik »Slov. dom«**Kako je prav za prav z našim branjem****Vseh črk hitri bralec ne gleda, pač pa še cele besede dostikrat samo s pogledom »ošvrkne«**

Nič ni tako čudnega, če tudi ne preveč izobraženi ljudje znajo hitro brati tiskana poročila. V resnici je stvar takšna — tako zdaj razlagajo ljudje, ki jim to vprašanje ni šlo izpred oči, da človekovo oko ne prebere vseh napisanih, oziroma natiskanih črk, pač pa besede le nekako »preleti«. Ze če besedo samo »ošvrkne«, s pogledom, zadostuje, da se nam v glavi »posveti«, kaj dotična beseda pomeni.

Proučevanja so dokazala, da na splošno človek ne prebere vseh črk v napisanih besedah, pa kljub temu čisto pravilno bere. Zadostuje tudi, če vidi napisane samo zgornje dele črk. O tem se prepričamo, če s kosčkom papirja zakrijemo spodnji del črk in potem poskusimo brati. Branje gre v tem primeru skoraj prav tako hitro od rok, kakor če bi videli cele črke. Če pa nasprotno zakrijemo s papirjem zgornje dele črk, je branje dosti težje, včasih celo nemogoče.

DOBRI STARI ČASI

Bolnica ga je žalostno pogledala. »Verjemi,« je dodala. »To ni samo domišljija. Ne bom mogla v miru umreti, če ne vzameš te stvari zares.« Potem, ko je mladenič resno ponovil obljubo, je nadaljevala:

»še besedo. Ko boš odšel od tod, pojdeš k profesorju Gilardoni, kaj ne?«

»To je naš prvi načrt. Babici bi moral reči, da bom spal pri profesorju Gilardoni, ker bova zjutraj skupaj šla na izlet. Zdaj pa veš, kako sem šel od doma.«

»Pojdi vseeno tja. Vesela bom, če greš k njemu. In čaka te, kaj ne? Moraš torj tja. Ubogi Gilardoni, že dve leti je, kar po onem nespametnem dogodku ni prišel več k nam. Saj veš, ne? Luiza ti je gotovo povedala?«

»Da, mamica.«

Ta profesor Gilardoni, ki je samotarsko živel v Casaricu, se je bil pred nekaj leti zelo sanjavo zaljubil v gospo Terezijo. Boleče in spoštljivo se ji je bil ponudil za moža. Zaradi v-likega začudenja pa, ki ga je vzbudil s to ponudbo, je izgubil pogum, da bi se ji še kdaj prikazal pred oči.

»Ubožec,« je nadaljevala gospa Rigejjeva. »To je bilo od njega zelo nespametno. Sicer pa ima zlato srce, zvest prijatelj je, zato bodite dobri z njim. Dan pred tistim nespametnim dogodkom mi je nekaj zaupal. Ne morem ti tega ponoviti in te tudi prosim, da ne bi govoril o tem, če ne bo sam začel; vendar bi bila ta stvar kdaj lahko zelo važna za vaju, zlasti, če bosta imela kaj otrok. Če ti bo Gilardoni govoril o tem, premisli prej, preden boš povedal Luizi. Luiza bo mogoče stvar drugače razu-

15 mela, kakor jo je treba. Odloči ti, psvetuj se s stricem Petrom, potem pa ji povej. Kakor se boš pač odločil.«

»Da, mamica.«

Rahlo je potrkalo na vrata in Luizin glas je vprašal:

»Sto končala?«

Franco je pogledal bolnico. »Naprej,« je rekla. »Ali je že čas, da gresta?«

Luiza ni odgovorila. Oklenila se je Franca okoli vratu. Skupaj sta pokleknila pred mater in ji položila glavo v naročje. Luiza se je trudila, da bi zadržala solze, ker jo dobro vedela, da je treba obvarovati mater vsakega prevelikega razburjenja. Toda rame so jo izdale.

»Ne, Luiza,« je rekla mati, »ne, draga, ne,« in gladila jo je po glavi. »Hvaležna sem ti, ker si bila vedno dobra hčerka, tako dobra. Pomiri se, tako zadovoljna sem. Boš videla, da bo vse dobro. Pojdita torej! Poljubita me in potem pridita, da gospod župnik ne bo čakal. Bog te blagoslovi, Luiza, in tudi tebe, Franco.«

Prosila je, naj ji prinesejo molitvenik, pomaknila je luč bližje, ukazala je, naj odpro okna in vrata na ploščad, da bo lažje dihala. Služabnici, ki ji je hotela delati družbo, je velela oditi. Ko je mladi par odšel, je vstopil inženir, da bi pozdravil sestro, preden odide v cerkev.

»No torej, Terezija.«

»Z Bogom, Peter. Spet smo naložili novo breme na tvoje rame, ubogi Peter.«

»Amen,« je mirno odgovoril inženir.

Ko je ostala gospa Rigejjeva sama, je prisluškovala korakom, ki so se počasi oddaljevali. Težki koraki njenega brata in gospoda Giacoma, ki je šel zadnji, so zaglušili druge korake, ki bi jih bila tako rada slišala, dokler bi se dalo.

Še trenutek in ničesar ni več slišala. Domislila se je, da se Luiza in Franco skupaj oddaljujeta v prihodnost, kamor bo hodila za njima morda samo še nekaj mesecev, mogoče samo še

nekaj dni. In ničesar ne more uganiti, ničesar ne more vedeti o njuni usodi. »Uboga otroka,« je pomislila, »kdove, kaj bo z njima čez pet let, čez deset let?« Še vedno je prisluškovala, a okrog nje je bila globoka tišina. Samo skozi okno je prihajalo daljno, daljno šum-nje slapa v Resciji, onstran jezera. Ko je domnevala, da so tedaj že v cerkvi, je vzela molitvenik v roko in začela z vneto brati.

A kmalu se je utrudila, v glavi je začutila omotico in črke so ji začele pesati pred očmi.

Duh ji je zaspal, volja je izginila. Zaslutila je, da se ji prikazujejo neresnične stvari; vedela je, da ne spi, čutila je, da ne sanja, da je to samo stanje, katero je povzročila bolezen. Videla je, kako so se odprla kuhinjska vrata in kako je vstopil stari Gilardoni, imenovan Carlinio iz Dasa, profesorjev oče, oskrbnik Maironovih posestev v Valsoldi, ki je bil umrl že pred petindvajsetimi leti. Prikazen je vstopila in rekla z naravnim glasom: »O, gospa Terezija, ali se vam dobro godi?« Zdelo se ji je, da je odgovorila:

»O, Carlin! Dobro, in vam?« a v resnici ni niti ust odprla. »Tu imam pismo,« je nadaljevala prikazen in zmagoslavno vihtela v roki neko pismo. »Za vas sem ga prinesel,« in položil je pismo na mizo.

Gospa Terezija je videla jasno in s čustvom živega ugodja to umazano pismo, orumenelo od starosti, brez ovitka in s sledovi majhnega rdečega pečata. Zdelo se ji je, da je rekla: »Hvala, Carlin. Ali greste zdaj v Dasio?«

»Ne, gospa,« je odgovoril Carlin, »v Casarico grem, k sinu.«

Bolnica Carlina ni več videla, pač pa je še vedno videla pismo na mizi. Pismo je razločno videla, č-tudi ni bila prepričana, da je tam. V otrplih možganih ji je ležala nejasna podoba prejšnjih blodenj, podoba njene sovražnice in krute gospodarice — njene bolezni. Oči je imela steklene, težko in naglo je dihala,

Gotovo so zimski večeri, ki so nastopili, zares dolgi. Nailepše boste izpolnili čas teh večerov, če boste brali

knjige
»Slovenčeve
knjižnice«

Vsaka knjiga le 5 lir. Kdor se naroči na vso zbirko 24 knjig, bo dobil 25. knjigo zastonj.